

לדבר עם הילדים שלכם אודות גזענות

כיצד להתחיל ואיך להמשיך את השיחה החשובה הזו

מייקל סידוול וסופריט מהנט, יוניסף
תרגום חופשי: יוסי מיכל

TALKING TO YOUR KIDS ABOUT RACISM
HOW TO START THE IMPORTANT CONVERSATION
AND KEEP IT GOING.

BY UNICEF

איך להתחיל ואיך להמשיך את השיחה החשובה הזו

לדבר עם ילדים על גזענות זהו שיח מורכב וקשה. חלק מההורים מודאגים מאפשרות החשיפה של הילדים שלהם לנושאים כמו גזענות והפליה בגיל צעיר. אחרים מתחמקים משיח בנוגע לנושא שהם בעצמם לא מבינים או לא מרגישים נוח לדבר עליו. עם זאת, אחרים ובמיוחד אלה שחוו גזענות, פשוט אין להם ברירה אלא לקיים שיח בנושא. שיחות אודות גזענות והפליה תראינה שונות בכל משפחה. בעוד שאין גישה אחת מותאמת לכולם לקיים שיח כזה, הממצאים המדעיים בנושא מאד ברורים – ככל שהורים יקדימו לקיים שיחות עם ילדיהם בנושא כך ייטב לחברה כולה. תינוקות מבחינים בהבדלים פיזיים, כולל צבע עור, כבר מגיל צעיר של 6 חודשים. מחקרים הראו שעד גיל 5 שנים, ילדים יכולים כבר להראות סימנים של הטיה גזעית, כמו התייחסות לאנשים מקבוצת גזע אחת באופן מועדף על פני קבוצה גזעית אחרת. התעלמות או הימנעות מהנושא לא מגנה על ילדים. הן משאירות את הילדים חשופים להטיה הקיימת בכל מקום בו הם חיים. ניתן לתת לילדים הנתקלים בגזענות להרגיש אבודים בעודם מנסים להבין למה מתייחסים אליהם בדרך מסוימת, אולם בסופו של דבר זה יכול להשפיע על ההתפתחות והרווחה ארוכות הטווח שלהם.

לשתוק זו לא אופציה

כיצד לדבר עם הילד שלך אודות גזענות

הדרך בה ילדים מבינים את העולם מתפתחת ככל שהם גדלים, מחקים הורים או מבוגרים משמעותיים בחייהם, אולם אף פעם לא מאוחר מדי לדבר איתם על שוויון וגזענות. להלן מספר דרכים מותאמות – שיח מותאם גיל, להסביר להם שגזענות היא תמיד דבר רע.

מתחת לגיל 5

בגיל זה, ילדים עשויים להתחיל לשים לב ולהצביע על הבדלים בין אנשים שהם רואים סביבם. כהורים, יש לכם את ההזדמנות ללמד אותם בצורה עדינה את היסודות לתפיסות העולם שלהם. השתמש בשפה מותאמת גיל וקלה עבורם להבנה.

1. תכיר בשוויונות ותחגוג אותן – אם הילד שלך שואל לגבי צבע העור של מישהו, השתמש בכך כהזדמנות ללמד אותו כי בני אדם אכן נראים שונים, ותצביע על דברים שיש לנו במשותף כאנשים. אתה יכול לומר, "כולנו בני אדם, אבל כולנו מיוחדים, האם זה לא נהדר!"

2. תהיה פתוח – תבהיר לילדים שלך שאתה תמיד פתוח לשאלות שלהם, ותעודד אותם לבוא אליך עם השאלות הללו. אם הילדים שלך מצביעים על אנשים שהם שונים – כפי שילדים צעירים נוטים לעשות מתוך סקרנות – הימנע מלהשתיק אותם אחרת הם יחשבו כי נושא זה הוא טאבו ולא מדברים עליו.

3. השתמש בהוגנות – ילדים, במיוחד אלו סביב גיל 5, נוטים להבין את מושג ההוגנות די טוב. דבר על גזענות כמשהו שאינו צודק ולא מקובל ולכן עלינו לפעול יחד כדי לשפר את המצב.

להסדר שאין לנו את כל התשובות

גילאי 6 – 11 שנים

ילדים בגיל זה יש יכולת טובה יותר לדבר על הרגשות שלהם, והם זקוקים לתשובות. הם גם נחשפים ליותר מידע קשה לעיבוד. התחילו על ידי ניסיון להבין מה המידע שהם יודעים.

1. תהיה סקרן- הצעד הראשון הוא להקשיב ולשאול שאלות. לדוגמה, אתה יכול לשאול מה הם שומעים בבית ספר, בטלוויזיה וברשתות החברתיות.

2. שוחחו איתם יחד בנוגע לפעילות באמצעי המדיה – רשתות חברתיות והאינטרנט עשויים להיות אחד ממקורות המידע העיקריים של הילדים שלך. הבע עניין במה שהם קוראים ובשיחות שהם מנהלים באופן מקוון. מצא את ההזדמנויות לברר יחד דוגמאות של סטריאוטיפים והטיה גזעית באמצעי המדיה, כגון "מדוע אנשים מסוימים מתוארים כנבלים בעוד אחרים לא?".

3. דבר בפתיחות – שיחות גלויות ופתוחות עם הילדים אודות גזענות, שונות והכלה בונות אמון ביחסים איתם. הן מעודדות אותם לבוא אליכם עם שאלות ונושאים המעסיקים אותם. אם הם רואים בך מקור מהימן להתייעצות, סביר להניח כי הם יפנו אלייך בנושא זה אף יותר.

לה בסדר שאין לנו את כל התשובות

גילאי 12 +

בני נוער מסוגלים להבין מושגים מופשטים באופן ברור יותר ולבטא את דעותיהם בנוגע להם. הם יודעים כנראה יותר משאנו חושבים, ויש להם רגשות עזים בנושא זה. נסה להבין כיצד הם מרגישים ומה הם יודעים, ואפשר לשיחה להמשיך.

1. דע מה שהם יודעים – ברר מה הילדים שלך

יודעים בנוגע לגזענות והפליה. מה הם שמעו

בחדשות, בבית ספר, מחברים?

2. שאל שאלות – מצא הזדמנויות כגון אירועים

בחדשות, לשיחה עם הילדים שלך אודות גזענות.

שאל אותם מה הם חושבים, והצג בפניהם נקודות

מבט שונות על מנת לעזור להם להרחיב את

הבנתם את הנושא.

3. תעודד לפעולה – עבור בני נוער רבים להיות

פעילים ברשתות החברתיות זה דבר חשוב.

חלקם אפילו מתחילים לחשוב על השתתפות

בתהליכי אקטיביזם מקוון. תעודד אותם לעשות

זאת כדרך פעילה להגיב ולהיות מעורב בנושאים

העוסקים בגזענות.

תחצאו את השונות

נסו למצוא דרכים להציג בפני הילדים תרבויות שונות ואנשים מקבוצות אתניות שונות. חיבורים חיוביים כאלו עם קבוצות גזעיות וחברתיות בשלבים מוקדמים מסייעות להפחית דיעות קדומות, ומעודדות ליצירה של יותר חברויות וקשרים בין קבוצות שונות.

ניתן להכניס את העולם החיצוני הביתה. חקרו אודות מזון מתרבויות אחרות, קיראו סיפורים אודותם וצפו בסרטים. היו מודעים להטיה גזעית בספרים וסרטים, וחפשו את אלה שמציגים אנשים מקבוצות גזעיות ואתניות שונות במגוון של תפקידים. התייחסו לסיפורים שבהם דמויות מקבוצות מיעוט מגלמות תפקידים מובילים או מורכבים. זה יכול להיות בעל השפעה ארוכת טווח בהתמודדות שלהם עם סטריאוטיפים גזעיים ומפלים.

אם הילדים שלכם בבית ספר, בררו עם המורים שלהם כיצד הם נותנים מענה לנושא הגזענות בחוקים ובכללים בכיתה ובבית הספר על מנת למנוע ולהתמודד עם הנושא. הצטרפו לקבוצות הורים על מנת לחלוק במשאבים ובסוגיות בנושא עם המורים והנהגת בית הספר.

חיקרו את העבר יחד על מנת להבין טוב יותר את ההווה. כדי לבנות עתיד מאפשר יותר של חברויות. אירועים היסטוריים כמו סיום האפרטהייד בדרום אפריקה, תנועת זכויות האזרח בארה"ב ותנועות למען שוויון בכל העולם עדיין מהווים סמלים של עבר טראומטי שחברות וקהילות עוד מתאוששות ממנו. הבנה משותפת של האירועים הללו יכולה להאיר את הדרך שעברנו עד עכשיו וכמה עוד נותר לנו לעבור. התנסויות משותפות אלו יכולות לעזור לילד לבנות אמון ופתיחות לחוויות שונות ולהיפתח לנקודות מבט שונות.

אין אחרים, רק אנשים אחרים

את/ה הדוגמה שהילד שלך ילך בעקבותיה

הורים הם הגשר או הצוהר דרכו העולם מוצג לראשונה בפני הילדים. למה שהם

רואים כשאתם מתייחסים בחשיבות, חשוב באותה מידה כמו מה שהם שומעים

שאתם אומרים.

כמו שפה, מבט ודעות קדומות הנלמדות לאורך הזמן. במקביל לעזרה לילד שלך

להכיר ולהתמודד עם הטיה גזעית, עלייך להתייחס לאלה שלך – התבוננו: האם

מעגל החברים שלך או האנשים שאתה עובד איתם מתייגים קבוצה שונה המוכללת

בחברה?

נצל כל הזדמנות להתמודד עם הגזענות, הפגן אמפטיה ואדיבות ועמוד על זכותו של

כל אדם שהתייחסו אליו בכבוד.

